नेपाल गजेट

भाग २

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड १२] काठमाडौं, चैत्र ३० गते २०१९ साल [अतिरिक्ताङ्क ४४ (ख)

श्री ५ को सरकार

कानून तथा न्याय मन्त्रालय

श्री ५ महाराजाधिराजबाट बनाइबक्सेको तल लेखिए बमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ।

२०१९ सालको ऐन नं. ५४

स्वस्तिश्री गिरिराज चक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विरुदावली विराजमान मानोन्नत महेन्द्रमाला ओजस्विराजन्य अति तेजस्वी त्रिभुवन प्रजातन्त्रश्रीपद अति कीर्तिमय नेपालश्रीपद प्रोज्ज्वल नेपालतारा ॐ रामपट्ट अतुलज्योतिर्मय त्रिशक्तिपट्ट अतिप्रबल गोरखा-दक्षिणबाहु महाधिपति अतिरथी परम सेनाधिपति श्री श्री श्री श्री श्रीमन्महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव देवानाम् सदा समरविजयिनाम्।

रायल नेपाल एयर लाइन्स कर्पोरेशन ऐनलाई संशोधन र एकिकरण गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावनाः— सर्वसाधारण जनताको सुविधा कायम राख्न रायल नेपाल एयर लाइन्स कर्पोरेशन ऐन, २०१४ लाई संशोधन र एकिकरण गर्नु वाञ्छनीय भएकोले,

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट नेपालको संविधानको धारा ६३ अनुसार यो ऐन बनाइबक्सेको छ ।

परिच्छेद–१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम, विस्तार र प्रारम्भः– (१) यस ऐनको नाम "रायल नेपाल एयर लाइन्स कर्पोरेशन ऐन, २०१९" रहेको छ ।

(२) यो ऐन नेपाल अधिराज्यभर र अन्त जहांसुकै भए रहे पनि यस ऐन अन्तर्गत स्थापना भएको कर्पोरेशन र त्यसको शाखा तथा त्यसबाट हुने काम र त्यसमा काम गर्ने व्यक्तिसमेतको सम्बन्धमा लागू हुनेछ ।

(३) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषाः– विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा–

(क) "वायुयान" भन्नाले हावाको प्रतिक्रियाद्वारा वायुमण्डलमा आधारित हुनसक्ने जुनसुकै यन्त्र सम्झनुपर्छ र यो शब्दले यन्त्रचालित गाँसिएका वा नगांसिएका बेलुन, हवाई जहाज, चङ्गा, ग्लाइडर र यस्तै उड्ने अन्य यन्त्रलाई समेत जनाउंछ,

(ख) "हवाई यातायात सेवा" भन्नाले एक वा बढी उडान गरी, व्यक्ति, डांक वा अरू कुनै जीव वस्तु वा चीजलाई हवाई मार्गद्वारा भाडा लिई ओसार पसार गर्ने सेवा सम्झनुपर्छ,

(ग) कर्पोरेशनका सम्बन्धमा "सहकारी" भन्नाले दफा १३ को उप–दफा (२) को खण्ड (ज) अन्तर्गत कर्पोरेशनसंग सम्झौता भएको कुनै व्यक्ति वा कर्पोरेशनको कुनै सहायक अंग सम्झनुपर्छ,

(घ) "कर्पोरेशन" भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत स्थापना र गठन गरिएको रायल नेपाल एयर लाइन्स कर्पोरेशन सम्झनुपर्छ,

(ङ) "सञ्चालक" भन्नाले कर्पोरेशनको सञ्चालक सम्झनुपर्छ,

(च) "प्रशासक" भन्नाले यो ऐन अन्तर्गत नियुक्त भएको प्रशासक सम्झनुपर्छ,

(छ) "निर्धारित (सेडुल्ड) हवाई यातायात सेवा" भन्नाले आम जनताको निमित्त खुला गरी कुनै दुई वा बढी स्थानहरू बीच प्रकाशित टाइम-टेबुल बमोजिम वा नियमित रूपमा चलाइएको हवाई यातायात सेवा सम्झनुपर्छ,

(ज) "तोकिएको" वा "तोकिए बमोजिमको" भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेका नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिमको सम्झनुपर्छ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

परिच्छेद—२

संस्थापन, पूंजी र व्यवस्था

३. कर्पोरेशनको स्थापनाः— (१) रायल नेपाल एयर लाइन्स कर्पोरेशन नामको एक कर्पोरेशन स्थापित हुनेछ ।

(२) कर्पोरेशन अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला एक संगठित र स्वशासित संस्था हुनेछ । सो संस्थाको सबै कामको निमित्त आफ्नो एउटा छुट्टै छाप हुनेछ । सो संस्थाले यस ऐनको अधीनमा रही चल अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न, भोग गर्न, राख्न र नामसारी गर्न सक्नेछ । सो संस्थाले आफ्नो नामबाट नालिश उजूर गर्न र यस उपर पनि सोही नामबाट नालिश उजूर लाग्न सक्छ ।

(३) कर्पोरेशनको प्रधान कार्यालय काठमाडौं वा श्री ५ को सरकारले तोकेको कुनै ठाउंमा रहनेछ र कर्पोरेशनले नेपाल अधिराज्यभित्र वा बाहिर आफ्नो शाखाहरू स्थापना गर्न सक्नेछ ।

४. सञ्चालक समितिको गठन र सञ्चालकहरूको फीसः— (१) कर्पोरेशन सञ्चालनको निमित्त श्री ५ को सरकारले देहायका व्यक्तिहरूको एक सञ्चालक समिति (यसपछि समिति भनिएको) गठन गर्नेछ । सो व्यक्तिहरूको अतिरिक्त श्री ५ को सरकारले चाहेमा अरू ३ जना गैरसरकारी व्यक्तिहरूलाई पनि समितिको सदस्य बनाउन सक्नेछ र निजहरूको कार्य अवधि श्री ५ को सरकारले नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी तोके बमोजिम हुनेछः—

माननीय निर्माण, सञ्चार तथा यातायात मन्त्री—	अध्यक्ष
सचिव, यातायात मन्त्रालय—	सदस्य
सचिव, अर्थ मन्त्रालय—	सदस्य
सचिव, आर्थिक योजना मन्त्रालय—	सदस्य
सचिव, परराष्ट्र मन्त्रालय—	सदस्य
चीफ, यातायात विभाग—	सदस्य
गभर्नर, नेपाल राष्ट्रबैंक—	सदस्य
प्रशासक, रायल नेपाल एयर लाइन्स कर्पोरेशन—	सदस्य

(२) प्रत्येक सञ्चालकले समितिको सभामा उपस्थित भएका प्रत्येक दिनको निमित्त श्री ५ को सरकारले तोकिदिए बमोजिमको फीस पाउनेछन् ।

५. कर्पोरेशनको मूलधनः— कर्पोरेशनको मूलधन ने.रू. १ करोड हुनेछ र श्री ५ को सरकारको स्वीकृति लिई कर्पोरेशनले आफ्नो मूलधन आवश्यकतानुसार बढाउन सक्नेछ ।

६. प्रशासकको नियुक्तिः— प्रशासकको नियुक्ति श्री ५ को सरकारबाट हुनेछ । निजको तलब भत्ता र सेवाको अरू शर्तहरू श्री ५ को सरकारले तोकिदिए बमोजिम हुनेछ ।

309

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

७. व्यवस्थाः–(१) श्री ५ को सरकारले कर्पोरेशनको राय लिई राष्ट्रहितलाई ख्यालमा राखी आवश्यक देखिएमा समय समयमा आफूले आवश्यक ठहराएको निर्देशन कर्पोरेशनलाई दिन सक्नेछ। त्यस्तो प्रत्येक निर्देशनको पालन गर्नु कर्पोरेशनको कर्तव्य हुनेछ।

(२) कर्पोरेशनको सबै काम कारवाइहरूको रेखदेख, निर्देशन र व्यवस्था समितिले गर्नेछ। श्री ५ को सरकारबाट स्वीकृति लिई गर्नुपर्ने गरी यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेका नियम वा विनियमहरूमा स्पष्ट लेखिए बाहेक अरू कुराकासम्बन्धमा कर्पोरेशनलाई भएका सबै अधिकारहरूको प्रयोग र कर्तव्यहरूको पालन समितिले गर्नेछ।

तर, समितिले यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गतका नियम वा विनियमहरूमा लेखिएका आफ्नो कर्तव्य र अधिकारहरू मध्ये आफूले आवश्यक एवं उचित देखेका कर्तव्य र अधिकारहरू केही शर्त तोकी वा नतोकी प्रशासक वा उप–समिति वा कर्पोरेशनका अरू पदाधिकारीले आफैंले वा तिनबाट आफू मुनिका पदाधिकारीलाई सुम्पी पालन तथा प्रयोग गर्ने गराउने गरी सुम्पन सक्नेछ।

८. प्रशासक र सञ्चालकको अयोग्यताः– देहायका कुनै व्यक्ति प्रशासक वा सञ्चालक हुन सक्दैनः–

(क) प्रशासक बाहेक कर्पोरेशनको वैतनिक कर्मचारी, वा

(ख) ऋण तिर्न नसकी टाट उल्टेको व्यक्ति, वा

(ग) बहुलाएको वा मानसिक सन्तुलन रहित व्यक्ति, वा

(घ) नैतिक पतन देखिने फौज्दारी कसूरमा कैदको सजाय पाएको व्यक्ति।

९. प्रशासक र सञ्चालकलाई पदबाट हटाउन सकिने अवस्थाः– श्री ५ को सरकारले देहायको अवस्थामा प्रशासक वा कुनै सञ्चालकलाई पदबाट हटाउन सक्नेछः–

(क) दफा ८ मा उल्लिखित कुनै अयोग्यताको अवस्था पर्न आएमा, वा

(ख) समितिको अनुमति नलिई समितिको सभामा लगातार तीन पटकभन्दा बढी अनुपस्थित भएमा र यस्तो अनुपस्थितको कारण श्री ५ को सरकारको विचारमा मनासिब नलागेमा, वा

(ग) दफा २१ उल्लंघन गरेमा वा दफा २५ अन्तर्गत सजाय हुने कसूरमा सजाय पाएमा, वा

(घ) कुनै कारणवश श्री ५ को सरकारले हटाउने निर्णय गरेमा।

१०. प्रशासक वा सञ्चालकको पद त्याग र बीच बीचमा खालि हुने पदहरूको पूर्तिः– (१) प्रशासक वा कुनै सञ्चालकले श्री ५ को सरकारलाई लिखित सूचना दिई आफ्नो पदबाट राजीनामा दिन सक्नेछ र राजीनामा स्वीकृति भएपछि निजले पद त्याग गरेको मानिनेछ।

(२) प्रशासक वा कुनै सञ्चालकको पद अवधि समाप्त हुन अगावै कुनै कारणले बीचमा खालि हुन आएमा मनोनयन वा अर्को नियुक्तिद्वारा सो स्थानको पूर्ति गरिने छ

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

तर यसरी नियुक्ति भएको व्यक्ति आफ्नो साबिकवालाको बांकी अवधिसम्मका लो पदमा बहाल रहनेछ ।

(३) समितिमा कुनै सञ्चालकको स्थान रिक्त भई वा समितिको गठनमा कुनै त्रुटी भई काम कारवाइ भएको रहेछ भने तापनि सोही कारणले मात्र त्यस्तो कारवाइ बदर हुन सक्दैन ।

११. समितिको सभाः– (१) अध्यक्षको तजबीजले चाहेका बखत समितिको सभा बोलाइनेछ तर यस्तो सभा कमसेकम वर्षको छ पटक र कमसेकम तीन महीनाको एकपटक बोलाइनुपर्छ ।

(२) कमसेकम ६ जना सञ्चालकहरू उपस्थित भएमा मात्र सभाको गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(३) कमसेकम तीन जना सञ्चालकले लिखित अनुरोध गरेमा अध्यक्षले तुरुन्तै बखत पनि सभा बोलाउनुपर्नेछ ।

(४) अध्यक्षको सभापतित्वमा कर्पोरेशनको सभा हुनेछ ।

(५) समितिको सभामा पेश भएका कुराहरूमा उपस्थित भै मत दिने सञ्चालकहरूको बहुमतले निर्णय गरिनेछ । अध्यक्षले प्रथमतः मत दिन पाउनेछ र मत बराबर भएमा निर्णयात्मक मत पनि दिन सक्नेछ ।

(६) विरामी परी वा अरू कुनै कारणले कुनै सभामा अध्यक्ष अनुपस्थित भएमा सो सभाको निमित्त सभापतिको आशन ग्रहण गर्न उपस्थित सञ्चालकहरूको बहुमतले अर्को अध्यक्ष छान्नेछ ।

१२. अस्थायी नियुक्तिः– विरामी परी बिदामा बसी वा अरू कारण परी केही समय प्रशासक वा सञ्चालकले कर्पोरेशनको काम गर्न नसक्ने भएमा निज उपस्थित हुन नसकेसम्म निजले गर्नुपर्ने काम गर्नुको लागि श्री ५ को सरकारले सो स्थानमा अस्थायी नियुक्ति गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद–३

कर्पोरेशनको काम, कर्तव्य र अधिकार

१३, कर्पोरेशनको काम, कर्तव्य र अधिकारः– (१) यो ऐन र यस ऐन अन्तर्गत बनेका नियमहरूको अधीनमा रही नेपाल अधिराज्यभर वा बाहिर सर्वत्र सुरक्षित, कुशल, सुव्यवस्थित, किफायत र उचित रूपबाट सम्बन्धित हवाई यातायात सेवाको व्यवस्था गर्नु कर्पोरेशनको कर्तव्य हुनेछ । हवाई यातायात सेवालाई अधिकसेअधिक फाइदा हुने गरी विकास गर्न लैजाने र सकभर सुपथ भाडामा सो सेवा सुलभ हुने गर्न कर्पोरेशनले आफ्नो अधिकारको प्रयोग गर्न सक्नेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(२) उप–दफा (१) ले दिएको अधिकारको सर्वसामान्यतामा कुनै प्रतिकूल प्रभाव नपारी कर्पोरेशनले विशेष गरेर देहायमा लेखिएका अधिकारहरू प्रयोग गर्न सक्नेछः–

(क) व्यापारिक वा अन्य उद्देश्यले कुनै हवाई यातायात सेवा चलाउने वा वायुयानको उडान नें र हवाई सेवा सम्बन्धी सबै प्रकारको काम गर्ने,

(ख) कर्पोरेशनमा नियुक्ति हुन इच्छुक वा अरू कुनै व्यक्तिहरूलाई वायुयानको उडान र तत्सम्बन्धी सबै प्रकारका काम कुरामा शिक्षण तथा प्रशिक्षणको व्यवस्था गर्ने,

(ग) आवश्यक परेमा कर्पोरेशनको यस ऐन अन्तर्गत आफूले गर्न पाउने हवाई सेवा सम्बन्धी कुनै काम गर्न श्री ५ को सरकारको पूर्व स्वीकृति लिई नेपाल अधिराज्य बाहिरको हवाई संस्थाको सहयोग तथा सेवा प्राप्त गर्ने,

(घ) चल अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्ने, भोग गर्ने, राख्ने, नामसारी गर्ने र अरू कुनै हवाई यातायात सम्बन्धी काम गर्ने,

(ङ) आफ्नो वा अरू कुनै व्यक्तिको वायुयान, सवारी वा अन्य कल पूर्जाहरू बनाउने, मरमत गर्ने र उत्पादन गर्ने,

(च) यस ऐन अन्तर्गत आफ्नो अधिकारको प्रयोग र कर्तव्यको पालनमा मद्दत गर्ने किसिमको सबै ठेक्का पट्टाहरू लिने दिने कार्यान्वित गर्ने,

(छ) अन्य कुनै व्यक्तिद्वारा सञ्चालित हवाई यातायात सेवा सम्बन्धी कुराहरूमा एजेण्ट र ठेकदारको काम गर्ने,

(ज) हवाई यातायातमा लागिरहेका कुनै व्यक्तिले कर्पोरेशनको तर्फबाट वा कर्पोरेशनसंग मिली हवाई यातायात सेवा चलाउन सक्ने गर्न निजसंग कबूलियत गर्ने,

(झ) श्री ५ को सरकारको पूर्व स्वीकृति लिई, आफूले सञ्चालन गरेको हवाई यातायात सेवाद्वारा ओसार पसार गरेका यात्री सवारी भाडा र अरू निर्धारित दस्तूर असूल गर्ने,

(ञ) श्री ५ को सरकारको पूर्व स्वीकृति लिई, आफूले सञ्चालन गरेका हवाई यातायात सेवाद्वारा ओसार पसार गरेका मालसामानहरूको भाडा निर्धारित गर्ने,

(ट) सहायक (फिडर) सेवाको विकास र हवाई यातायात सेवामा प्रयोग हुने विभिन्न वायुयानहरूको किसिमको सुधार ल्याउनको साथै नेपाल अधिराज्यभित्र वा बाहिर कर्पोरेशनद्वारा सञ्चालित हवाई यातायात सेवाको विकास गर्न आवश्यक कदम उठाउने,

आधिकारिक मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(ठ) कर्पोरेशनको हित हुने काम गर्न वा कर्पोरेशनद्वारा सञ्चालित यातायात सेवामा कर्पोरेशनले व्यवस्था गरेको भोजन, विश्रामगृह, मालगोदाम र जल वा स्थल मार्गद्वारा चलाउने हवाई यातायात सेवा वा अरू यस्तै प्रकारको सेवा सुविधामा सुधार गर्न आवश्यक कदम उठाउने, र

(ड) यस ऐनद्वारा प्रदत्त कर्तव्यको पालन र अधिकारको प्रयोग गर्न आवश्यक एवं सुविधाजनक भएका सबै कामहरू गर्ने ।

(३) यस दफामा लेखिएका कुनै कुरालेः–

(क) कर्पोरेशनलाई तत्काल लागू रहेको कुनै नेपाल कानूनको उल्लंघन गर्न अधिकृत गरेको, वा ,

(ख) कर्पोरेशन वा त्यसको कर्मचारीहरूले अन्यथा पालन गर्नु नपर्ने कुनै कर्तव्य वा बोक्न नपर्ने कुनै दायित्वको सम्बन्धमा निजहरू उपर कुनै कारवाइ उठाउन कुनै व्यक्तिलाई अधिकार दिएको मानिने छैन ।

१४. कर्पोरेशनले गर्न सक्ने काम कारवाइः– (१) कर्पोरेशनले आफ्नो कामको उचित सम्पादनको निमित्त मनासिब एवं आवश्यक भएका सबै कामहरू गर्न सक्नेछ ।

(२) उप–दफा (१) ले दिएको अधिकारको सर्वसामान्यतामा कुनै प्रतिकूल प्रभाव नपारी कर्पोरेशनले देहायका काम कारवाइहरू गर्न सक्नेछः–

(क) कर्पोरेशनको सम्पत्ति धितो बन्धक राखी अरूसंग सापटी लिने,

(ख) कर्पोरेशनको कुनै सम्पत्ति भाडामा दिने, विक्री गर्ने वा अरू प्रकारको बरवन्दोवस्त गर्ने,

(ग) कर्पोरेशनमा डिपोजिट गर्न ल्याएको सरकारी रकमको सम्बन्धमा श्री ५ को सरकारको आदेश बमोजिम श्री ५ को सरकारको तर्फबाट कारोवार गर्ने,

(घ) विदेशहरूमा कर्पोरेशनहरूलाई मान्यता प्रदान गराउने र कर्पोरेशन-प्रति जनताको विश्वास बढाउने,

(ङ) यस ऐनमा उल्लिखित विभिन्न प्रकारका कार्यको सम्पादनको सिल-सिलामा परिआउने अरू सबै काम कुरा गर्ने ।

१५. निर्धारित (सेडुल्ड) हवाई यातायात सेवा सञ्चालन गर्ने एकाधिकारः– (१) श्री ५ को सरकारले नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी तोकिदिएको मितिदेखि कर्पोरेशन वा त्यसको सहकारी बाहेक अरू कसैले नेपाल अधिराज्यभित्र आउने वा नेपाल अधिराज्य बाहिर जाने वा नेपाल अधिराज्यको एक स्थानबाट अर्कोस्थानमा जाने गरी कुनै निर्धारित (सेडुल्ड) हवाई यातायात सेवाको सञ्चालन गर्न पाउने छैन । तर यस दफामा लेखिएका कुनै कुराले कुनै व्यक्तिको देहायको अधिकारलाई सीमित गर्न सक्ने छैन–

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(क) श्री ५ को सरकारले आवश्यक सम्झेको नेपाल अधिराज्यभित्र वा बाहिरका विभिन्न ठाउंहरूमा आवश्यकता अनुसार हवाई यातायातको सेवा सञ्चालन गर्न कर्पोरेशन समर्थ भइनसकेसम्म त्यस्तो आवश्यकताको पूर्तिका लागि श्री ५ को सरकारले अवधि तोकी इजाजत दिएमा त्यसरी इजाजत पाउने व्यक्ति वा कुनै विदेशी मुलुकको सरकार र श्री ५ को सरकारका बीच भएका सम्झौता बमोजिम हवाई यातायातको सेवा सञ्चालन गर्न वा यो ऐन प्रारम्भ नहुंदै श्री ५ को सरकारसंग सम्झौता गरी त्यस्तो हवाई यातायातको सेवा सञ्चालन गरिराखेकोमा सो सम्झौताको अवधिसम्म सञ्चालन गर्न, वा

(ख) वायुयान चालकहरूको काम तथा कर्तव्य सम्बन्धी शिक्षा दिने वा वायुयान नियन्त्रकले वायुयान जांच्ने मूल उद्देश्यले यात्रुहरूलाई राखी वायुयान उडाउने, वा

(ग) कुनै दैवी प्रकोप लागेको बेलामा सहायता पुऱ्याउनको लागि यात्री तथा मालसामान ओसार पसार गर्ने, वा

(घ) बीचमा कहीं नउत्रिकन एकै हवाई अड्डा वा स्थानबाट उडान गरी सोही हवाई अड्डा वा स्थानमा उत्रने गरी मनोरञ्जनको लागि मात्र हलाई उडान गर्ने वा हवाई सर्भे गर्ने, आगो निभाउने र बालीमा रसायनादि छर्ने, सलह नियन्त्रण गर्ने उद्देश्यले वा सो सरहका अरू हवाई कार्यको निमित्त मात्र यात्री तथा सामान ओसार पसार गर्ने।

(२) यस दफालाई उल्लंघन गरी कसैले निर्धारित हवाई यातायातको सञ्चालन गरेमा निजलाई प्रत्येक पटकको कसूरको लागि ने.रू. १,०००। (एकहजार) सम्म जरिवाना वा एक वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय हुनेछ।

स्पष्टीकरणः– यस दफाको तात्पर्यको लागि प्रत्येक उडानलाई छुट्टाछुट्टै कसूर मानिनेछ।

(३) उप–दफा (१) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशको (क) मा उल्लिखित सम्झौताको अवधि भुक्तान भएपछि पुनः थप म्याद (अवधि) बढाउन पर्ने भएमा वा यो ऐन लागू भएपछि अरू कुनै किसिमबाट कुनै व्यक्ति वा कम्पनी वा विदेशी मुलुकको सरकारलाई नयां हवाई यातायातको सञ्चालन गर्न दिनुपर्ने भएमा कर्पोरेशनको राय लिई श्री ५ को सरकारले इजाजत दिने कुराको निर्णय गर्नेछ।

(४) कर्पोरेशनले श्री ५ को सरकारबाट स्वीकृति दिएकोभन्दा बढी क्षेत्रमा आफ्नो सेवाको काम बढाउन वा गर्न श्री ५ को सरकारको पूर्व स्वीकृति लिनुपर्छ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

परिच्छेद-४

कोष, हिसाब र लेखापरीक्षण

१६. कर्पोरेशनको कोषः- (१) कर्पोरेशनको एक छुट्टै आफ्नो कोष रहनेछ। कर्पोरेशनको सबै आम्दानी सोही कोषमा जम्मा गरिनेछ र सबै खर्च सोही कोषबाट व्यहोरिनेछ।

(२) कर्पोरेशनले आफ्नो कोषमा जम्मा भएको रकम नेपाल राष्ट्र बैंकमा राख्नेछ। कर्पोरेशनको कारबाइलाई विदेशमा रकम राख्नुपरेमा नेपाल राष्ट्र बैंकले सिफारिश गरेको बैंकमा श्री ५ को सरकारको स्वीकृति लिई राख्नेछ।

१७. लेखापरीक्षणः- (१) कर्पोरेशनको हिसाबको लेखापरीक्षणमा श्री ५ को सरकारबाट खटाइएको लेखापरीक्षकले गर्नेछ। लेखापरीक्षकलाई श्री ५ को सरकारबाट तोकिदिए बमोजिमको फीस कर्पोरेशनको कोषबाट दिइनेछ।

(२) कर्पोरेशनको वार्षिक हिसाब तथा लाभ हानिको खाता र तत्सम्बन्धी बिल भरपाईहरूको लेखापरीक्षण गर्ने कर्तव्य लेखापरीक्षकको हुनेछ। लेखापरीक्षकलाई कर्पोरेशनमा रहेको सबै हिसाब किताबहरूको लगत दिइनेछ। निजले जुनसुकै मनासिब समयमा जुनसुकै स्थानमा वा जुनसुकै पदाधिकारी वा अरू कर्मचारीसंग रहेको जुनसुकै हिसाब किताब र कागजातहरू हेर्न जांच्न पाउनेछ।

(३) लेखापरीक्षकले वार्षिक हिसाब तथा लाभ हानिको खाता बारेको आफ्नो रिपोर्टको प्रतिलिपि एक श्री ५ को सरकारमा पेश गर्नेछ, सो रिपोर्टमा देहायका कुराहरू स्पष्ट रूपले उल्लेख हुनुपर्छः-

(क) कर्पोरेशनको वास्तविक आर्थिक स्थिति देखिने गरी सबै आवश्यक कुराहरू स्पष्ट खुलाई ठीकसंग वार्षिक हिसाब तथा लाभ हानिको खाता तयार गरिएको छ / छैन,

(ख) लेखापरीक्षकले मागेको कुनै स्पष्टीकरण वा सूचना सन्तोषप्रद छ/ छैन, र

(ग) पेश भएको वार्षिक हिसाब तथा लाभ हानिको खाता रीतपूर्वकको छ / छैन।

(४) कर्पोरेशनको उचित प्रबन्धको लागि मनासिब लागेमा प्रतावहरू लेखापरीक्षकले पेश गर्न सक्नेछ। त्यसरी पेश गरिएका प्रस्तावहरू समितिको कार्यसूचीमा समावेश गरिनेछ।

(५) श्री ५ को सरकारले कर्पोरेशनको हिसाब राख्ने तरीका ठीक भए नभएको कुरा जांची रिपोर्ट पेश गर्न जुनसुकै समय लेखापरीक्षकलाई निर्देश गर्न सक्नेछ।

१८. लाभ हानिः- हरेक वार्षिक वर्षको अन्तमा सो वर्षमा हुन आएको मुनाफाबाट रिजर्भ, डिप्रिसिएशन र अस्तै आवश्यक अरू रकम कर्पोरेशनका तजबीजले पर सारिसकेपछि

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

बांकी रहन आएको रकम श्री ५ को सरकारमा दाखिल गरिनेछ। कथंकदाचित् नोक्सानी हुन आएमा त्यसको पूर्ति श्री ५ को सरकारबाट गरिनेछ।

१९. हानि नोक्सानी बारे कर्पोरेशनका अधिकारीहरूको जवाफदेही:— कर्पोरेशनका सञ्चालक, प्रशासक र कर्मचारीले पाएको अख्त्यारी बमोजिम कामकाज गर्दा बेइमानी चिताएको वा जानी जानी बेहिसाब गरेको रहेनछ भने पर्न आएको हानि नोक्सानी बापत निजहरू व्यक्तिगत रूपले जवाफदेही हुनेछैनन्। तर कसैले यो ऐन अन्तर्गत बनेका नियम प्रतिकूल काम गरेबाट भएको दण्ड सजाय व्यहोर्नमा यस दफाको कुनै कुराले बाधा दिएको मानिनेछैन।

परिच्छेद-५

विविध

२०. सञ्चालकहरूलाई सस्पेण्ड राख्ने श्री ५ को सरकारको अधिकार:— यस ऐन अन्तर्गत लाग्ने आरोपको जांचबुझको सिलसिलामा आवश्यक सम्झेमा श्री ५ को सरकारले नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी कुनै एक वा बढी सञ्चालकहरूलाई सस्पेण्डमा राखी निजहरूको स्थानमा अर्को व्यक्तिलाई मुकरर गर्न सक्नेछ। त्यसरी मुकरर भएका यक्तिले यस ऐन बमोजिम सञ्चालकका कर्तव्यहरूको पालन र अधिकारहरूको प्रयोग गर्नेछ।

२१. प्रतिबन्ध:— (१) कर्पोरेशनसंग हुने कुनै ठेक्का पट्टामा कर्पोरेशनको सञ्चालक वा प्रशासक वा कर्मचारीले भाग लिन पाउंदैन र कर्पोरेशनसंग ठेक्का पट्टा लिने कसैले यिनीहरूलाई हिस्सेदारमा राख्नु हुंदैन।

(२) उप-दफा (१) ले मनाही गरेको काम कसैले गरेको ठहरिन आएमा त्यस्तो ठेक्का पट्टा बदर हुनेछ र त्यस ठेक्का पट्टाको सम्बन्धमा कुनै किसिमको खर्च वा हर्जानाको दावा त्यसरी ठेक्का पट्टा लिनेले वा लिनेको तर्फबाट कसैले गर्न पाउने छैन।

स्पष्टीकरण:— देहायका अवस्थामा कर्पोरेशनको प्रशासक वा सञ्चालक वा कर्मचारी हिस्सेदार भएको मानिने छ:—

(क) कर्पोरेशनसंग हुने ठेक्का पट्टामा निजको आफ्नै वा सगोलको परिवारको कुनै सदस्यको तर्फबाट वा आफू मेनेजिंग डाइरेक्टर वा एजेण्ट रहेको कम्पनीको तर्फबाट निजको नाम हिस्सेदारको रूपमा सम्मिलित भएकोमा, वा

(ख) कर्पोरेशनसंग हुने ठेक्का पट्टाको हिस्सेदार भएको कुनै फरम वा प्राइभेट लिमिटेड् कम्पनीका निज शेयर होल्डर भैराखेकोमा।

२२. गोप्य राख्ने र विश्वासघात नगर्ने कुराहरूको प्रतिज्ञा गर्नुपर्ने:— पद सम्हाल्नुभन्दा अघि नै कर्पोरेशनका प्रत्येक सञ्चालक, प्रशासक, लेखापरीक्षक, पदाधिकारी र अन्य

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

कर्मचारीले अनुसूचीमा लेखिए अनुसार आफ्नो ओहदा सम्बन्धी काममा विश्वासघात नगर्ने कुराको प्रतिज्ञा गर्नुपर्छ ।

२३. मध्यस्थद्वारा झगडाको निर्णयः– (१) सञ्चालक समिति, प्रशासक वा कर्पोरेशनका अरू पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरू मध्ये कसैको आपसमा भैराखेको शर्तनामाका सम्बन्धमा कुनै झगडा भएमा सो झगडाको निर्णय अवस्थानुसार श्री ५ को सरकारले तोकेको एकजना मध्यस्थले मात्र गर्नेछ ।

(२) निर्णयको लागि उप–दफा (१) अन्तर्गत मध्यस्थ छेउ पठाएको झगडाका सम्बन्धमा साक्षी प्रमाण बुझ्ने, पक्ष विपक्षलाई उपस्थित गराउने र लिखतहरू पेश गराउने कुरामा अदालतलाई भए सरहको अधिकार मध्यस्थलाई हुनेछ ।

(३) मध्यस्थको निर्णय अन्तिम हुनेछ र दुवै पक्षहरू उपर मान्य हुनेछ ।

२४. विघटनः– कर्पोरेशन श्री ५ को सरकारको आदेश विना विघटन हुनेछैन । विघटन हुनुपरेमा श्री ५ को सरकारले यस विषय दिएको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

२५. दण्ड सजायः– (१) कुनै व्यक्तिले यस ऐन अन्तर्गत नियुक्ति भएको लेखापरीक्षक वा निजबाट अधिकार पाएको एकाउण्टेंट वा अरू कर्मचारीलाई निजको काम काजमा बाधा पुऱ्याएमा वा निजले यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियमको अधिकार बमोजिम मागेको कागजपत्र वा सूचना कुनै मनासिब कारण विना नदिएमा वा दिन लापरवाही गरेमा निजलाई बढीमा ने.रू. १,०००।– (एकहजार) सम्म जरिवाना हुनेछ ।

(२) यस ऐन अन्तर्गत कर्पोरेशनले दिएको सुविधाको निमित्त कर्पोरेशनसग धरौटी राखिएको वा राख्न लागेको कुनै बिल अफ लेडिंग, गोदामको रसीद वा अरू कुनै लिखतमा कुनै व्यक्तिले जानी जानी झुट्ठा व्यहोरा पारेमा वा जानी जानी पार्न लगाएमा सो व्यक्तिलाई दुई वर्षसम्म कैद वा ने.रू. २,००० (दुईहजार) सम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुनेछ ।

(३) कुनै व्यक्तिले कर्पोरेशनको लिखित स्वीकृति मलिई कुनै विवरणपत्र वा विज्ञापनमा कर्पोरेशनको नाम प्रयोग गरेमा निजलाई एक वर्षसम्म कैद वा ने.रू. १,०००। (एकहजार) सम्म जरिबाना वा दुवै सजाय हुनेछ ।

(४) तत्काल कर्पोरेशनको प्रशासक, सञ्चालक वा कर्मचारी रहेको कुनै व्यक्तिले दफा २१ उल्लंघन गरी कुनै ठेका पट्टामा भाग लिएमा वा हिस्सेदार भएमा निजलाई एक वर्षसम्म कैद वा ने.रू. १,०००। (एकहजार) सम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुनेछ ।

(५) कर्पोरेशनबाट सोही कामको निमित्त अधिकृत अफिसरको हस्ताक्षर भएको लिखित उजूरी पेश भएमा बाहेक यस ऐन अन्तर्गत सजाय हुने कुनै कसूरका सम्बन्धमा कुनै अदालतले मुद्दा हेर्न सक्ने छैन ।

तर, यस उप–दफाको कुनै कुराले पनि श्री ५ को सरकारबाट कारवाइ गर्न वा कारवाइ गराइमाग्ने अधिकारमा बाधा पुऱ्याउने छैन ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(६) यो ऐन अन्तर्गतको मुद्दा मामिलाको शुरू कारवाइ र किनारा गर्ने अधिकार क्षेत्र जिल्ला अदालतलाई हुनेछ ।

२६. वार्षिक रिपोर्टः– कर्पोरेशनको वार्षिक रिपोर्ट प्रशासकले तयार गरी यो ऐन अन्तर्गत तोकिएको अवधिभित्र समितिको सभामा पेश गर्नुपर्छ । त्यस्तो रिपोर्टलाई समितिले विचार गरी त्यसमा केही संशोधन गर्नु आवश्यक देखे सोसमेत गरी पास गर्नेछ र सो वार्षिक रिपोर्ट श्री ५ को सरकारमा २ महीनाभित्र पेश गर्नुपर्छ ।

२७. नियमहरू बनाउने अधिकारः– (१) यस ऐनको उद्देश्य पूर्ति गर्नको निमित्त कर्पोरेशनले नियमहरू बनाउन सक्नेछ र ती नियमहरूमा श्री ५ को सरकारबाट स्वीकृति भई नेपाल गजेटमा प्रकाशित भएपछि मात्र लागू हुनेछन् ।

(२) उप–दफा (१) ले दिएको अधिकारको सर्वसामान्यतामा कुनै प्रतिकूल प्रभाव नपारी विशेष गरेर ती नियमहरूमा देहायका कुराहरूको व्यवस्था हुन सक्छः–

(क) कर्पोरेशनले गर्ने कामको तरीका र सञ्चालक समितिको सभाको कार्यविधि,

(ख) चाहिंका बखत कर्पोरेशनले समिति गठन गरेर त्यस्तो समितिको कार्यविधि तोक्ने,

(ग) कर्पोरेशनका अफिसर तथा अरू कर्मचारीहरूको नियुक्ति, बहाली, बर्खासी, सरुवा, बढुवा, तलब भत्ता, पेन्सन, बिदा, आचरण, अनुशासन र सेवाका अरू शर्तहरू व्यवस्थित गर्न,

(घ) कर्पोरेशनका अफिसर तथा अरू कर्मचारीहरूको निमित्त सञ्चयकोष वा अरू बेनेफिट कोषहरूको स्थापना र सञ्चालन गर्ने,

(ङ) कर्पोरेशनका तर्फबाट गरिने ठेक्का पट्टा कबूलियत सम्बन्धी शर्त,

(च) कर्पोरेशनको छाप चलाउने कार्यविधि,

(छ) कर्पोरेशनको हिसाब र लाभ हानिको खाताको ढांचा, राख्ने तरीका, र

(ज) साधारणतः कर्पोरेशनको कामकाज सुचारु रुपले चलाउने गर्न आवश्यक भएको अरू सबै कुराहरूको व्यवस्था ।

२८. बाझिएमा गर्नेः– यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेका नियमहरूमा लेखिएका कुराहरूमा सोही बमोजिम र अरूमा प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम हुनेछ ।

२९. खारेजी र बचाउः– (१) रायल नेपाल एयर लाइन्स कर्पोरेशन ऐन, २०१४ खारेज गरिएको छ ।

(२) यो ऐन प्रारम्भ हुनुभन्दा पहिले रायल नेपाल एयर लाइन्स कर्पोरेशन ऐन, २०१४ अन्तर्गत भए गरेका सबै काम कारवाइहरू यही ऐन अन्तर्गत भए गरेको सरह मानिने छ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची

(दफा २२ संग सम्बन्धित)

इमान्दारी र गोपनीयताको प्रतिज्ञा

म ..... प्रतिज्ञा गर्दछु कि कर्पोरेशनको सञ्चालक वा प्रशासक वा कर्मचारी वा लेखापरीक्षकको हैसियतबाट कर्पोरेशनमा आफ्नो पद सम्बन्धी समुचा काम कुरामा आफ्नो योग्यता औ क्षमताले भेटेसम्म परिआएको कर्तव्यको पालन इमान्दारीपूर्वक र सत्यनिष्ठाले गर्नेछु ।

म पुनः प्रतिज्ञा गर्दछु कि कुनै अनधिकृत व्यक्तिलाई कर्पोरेशन सम्बन्धी कुनै सूचना प्रकाश गर्न वा गर्न लगाउन वा कर्पोरेशनको अधीनमा रहेको र कर्पोरेशन सम्बन्धी कुनै किताब वा कागजपत्र निरीक्षण वा ग्रहण गर्न दिनेछैन ।

इति संवत् साल गते रोज शुभम्

लालमोहर सदर मितिः– २०१९।१२।३०।६.

आज्ञाले,
विनोदप्रसाद धिताल,
श्री ५ को सरकारको सह-सचिव,
कानून तथा न्याय मन्त्रालय ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

399

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।